

Sygn. akt II C 353/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Dubinowicz – Motyk

Protokolant: Michalina Osłowska

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2016 roku na rozprawie

sprawy z powództwa Z. I.

przeciwko I. J. i D. J.

o zapłatę kwoty 201 946,19zł

I oddała powództwo;

II zasądza od powoda Z. I. na rzecz pozwanych I. J. i D. J. kwoty po 12 257,50zł (dwanaście tysięcy dwieście pięćdziesiąt siedem złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt II C 353/15

UZASADNIENIE

Z. I. wniósł o zasądzenie od I. J. i D. J. solidarnie kwoty 201 946,19zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 15 maja 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego w wysokości 7200zł. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż udzielił pozwanej, za wiedzą i zgodą jej męża, pożyczki w łącznej wysokości 200 000zł, wypłaconej w kilku ratach w okresie od maja 2011 roku do grudnia 2011 roku. Strony ustaliły, że pożyczka będzie oprocentowana w wysokości 8,26% w stosunku rocznym. Jakkolwiek umowa ta nie została zawarta w formie pisemnej, fakt dokonania tej czynności prawnej został, zdaniem powoda, uprawdopodobniony poprzez pisemne oświadczenie pozwanych z dnia 6 marca 2012 roku. Z uwagi na brak porozumienia co do sposobu i terminu spłaty pożyczki powód złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, które zostało doręczone pozwanym w dniu 2 kwietnia 2012 roku. Kwota dochodzona pozwem stanowi sumę kwoty pożyczki i odsetek skapitalizowanych na dzień 2 kwietnia 2012 roku. /pozew, k. 6-8 akt/

I. J. i D. J. domagali się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda na ich rzecz kosztów procesu. Pozwani zaprzeczyli, aby kiedykolwiek łączyła ich z powodem umowa pożyczki. Wskazali, że okoliczności sporządzenia oświadczenia z dnia 6 marca 2012 roku były odmienne od przedstawionych w pozwie, gdyż oświadczenie to stanowiło efekt zażądania przez powoda dodatkowego wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane na rzecz pozwanej i warunkowej akceptacji pozwanych dla tego żądania, uzależnionej od usunięcia usterek wcześniej wykonanych prac. /odpowiedź na pozew, k. 44-49; 61-66/

Wyrokiem z dnia 24 października 2013 roku tut. Sąd uwzględnił powództwo w całości i zasądził na rzecz powoda od pozwanych solidarnie kwotę 201 946,19zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 maja 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 17 315zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na skutek apelacji pozwanych, wyrokiem z dnia 23 września 2014 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem uchylił powyższy wyrok i sprawę przekazał

tut. Sądowi do ponownego rozpoznania, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu swojego orzeczenia Sąd Apelacyjny zawarł wskazania co do dalszego postępowania, akcentując konieczność przeprowadzenia wykładni oświadczenia pozwanej I. J. zawartego w dokumencie z dnia 6 marca 2012 roku w kontekście podnoszonych przez stronę pozwaną zarzutów związanych z celem złożenia tego oświadczenia i jego związku z rozliczeniami wynikającymi z umowy o roboty budowlane, a także znaczenia podpisu D. J. pod tym oświadczeniem. W razie ustalenia, że strony zawarły umowę pożyczki, ewentualnie kilka takich umów, zalecono sądowi I instancji ustalenie treści tej umowy (tych umów), w tym oprocentowania kwoty pożyczki i terminu spłaty długu przez pożyczkobiorcę. Sąd Apelacyjny wskazał również na konieczność poddania analizie oświadczenia powoda o wypowiedzeniu umowy pożyczki, tak pod kątem jego skuteczności, jak i wpływu na termin wymagalności zapłaty. W razie zaś ustalenia przez sąd I instancji, iż powództwo skierowane przeciwko I. J. jest zasadne, kolejną konieczną czynnością miało być zbadanie podstaw prawnych odpowiedzialności D. J. za zobowiązanie żony.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy, strony podtrzymywały dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. J. od dnia 10 sierpnia 2004 roku prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) J. I. w W., a od dnia 1 marca 2012 roku działalność gospodarczą pod firmą (...) w W. rozpoczął także D. J..

Od dnia 1 kwietnia 1993 roku Z. I. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) w W..

/dowód: wydruki z CEIDG, k. 490, 755-757/

W 2010 roku I. J. i D. J. poznali Z. I., który był partnerem ich wspólnej znajomej – M. D. i od tego momentu strony utrzymywały dość zażyłe kontakty towarzyskie.

Z. I. wiedział, że I. J. planuje wybudować nowy dom opieki i pomagał jej w znalezieniu odpowiedniej do tego celu działki.

/dowody: zeznania świadka M. D., k. 134-135, 632-637; przesłuchanie powoda Z. I., k. 247-250, e-protokół z dnia 13.05.2016 r.; przesłuchanie pozwanej I. J., k. 250-251, e-protokół z dnia 13.05.2016 r.; przesłuchanie pozwanego D. J., k. 251-252, e-protokół z dnia 13.05.2016 r./

I. J. i D. J. w dniu 21 lipca 2010 roku zawarli z (...) Bank S.A. umowę kredytu, zgodnie z którą bank udzielił im kredytu w kwocie 545 000zł przeznaczonego m.in. na sfinansowanie nabycia prawa własności działek nr (...) położonych w miejscowości W., na refinansowanie kosztów własnych poniesionych w wyniku wniesienia zadatku na poczet zakupu nieruchomości oraz na sfinansowanie modernizacji ww. nieruchomości w kwocie 175.000zł.

/dowody: umowa kredytu zabezpieczonego na nieruchomości, k. 581-593; aneks nr (...) z dnia 02.08.2010 r., k. 225-226, 355/

W dniu 18 lutego 2011 roku I. J., jako zamawiająca zawarła ze Z. I., jako wykonawcą umowę o roboty budowlane, której przedmiotem była budowa budynku przeznaczonego na dom opieki nad osobami starszymi na działce ewidencyjnej nr (...) położonej w W., gmina W. (§ 1 ust. 1), za wynagrodzeniem w kwocie 1 970 930zł netto, do którego wykonawca doliczyć miał podatek VAT w wysokości obowiązującej w dniu wystawiania faktury częściowej (§ 5 ust. 1 i 2). Jednocześnie ustalono, że ww. wynagrodzenie jest całkowitym wynagrodzeniem należnym wykonawcy i zostało określone na zasadach ryczałtu (§ 5 ust. 3). Strony przewidziały, że wykonawca ma prawo proponować modyfikacje i zmiany do zakresie prac i sposobu wykonania przedmiotu umowy, a w przypadku konieczności wykonania prac nieobjętych kosztorysem oraz projektem technicznym wykonawca nie będzie ich realizować bez zmiany umowy lub uzyskania dodatkowego zamówienia od zamawiającego na podstawie odrębnej umowy lub aneksu do umowy (§ 1 ust. 3). Termin rozpoczęcia robót strony zgodnie ustaliły na marzec 2011 roku, a ich zakończenia na listopad 2011 roku. Rozliczenie robót miało odbywać się po zakończeniu i dokonaniu odbioru przez zamawiającego danego etapu budowy (odbior częściowy prac), wykonanego zgodnie z harmonogramem, na podstawie faktury częściowej. Odbiór częściowy

robót wykonanych bez wad miał zostać potwierdzony spisaniem protokołu częściowego odbioru robót, a w przypadku, gdy podczas odbioru prac zamawiający stwierdzi nieprawidłowość wykonania danego etapu zgodnie z dokumentacją techniczną, wyznaczyć miał wykonawcy odpowiedni termin do usunięcia usterek. Po wykonaniu poprawek przez wykonawcę, zamawiający przystąpić miał do odbioru częściowego robót w celu sporządzenia protokołu częściowego odbioru robót. Zamawiający dokonywać miał odbioru robót samodzielnie wraz z pracownikiem banku kredytującego budowę. Ostateczne rozliczenie zostało miało dokonane na podstawie końcowego protokołu wykonania robót, na wskazanych powyżej zasadach (§ 6). Strony umowy przewidziały również, że po dokonaniu odbioru częściowego robót bez wad, wykonawca będzie uprawniony do wystawienia faktury częściowej w wysokości odpowiadającej wartości wykonanych prac, a jej płatność nastąpi w terminie 7 dni roboczych od dnia dokonania odbioru częściowego robót bez wad, przelewem na rachunek wykonawcy. Harmonogram robót przewidywał: w I etapie – stan zero i parter o wartości 370 400zł netto, z terminem wykonania na koniec kwietnia 2011 roku, w II etapie – piętro o wartości 348 380zł netto, z terminem wykonania na koniec maja 2011 roku, w III etapie – dach, instalację elektryczną i okna PCV o wartości 217 450zł netto, z terminem wykonania na koniec czerwca 2011 roku, w IV etapie – tynk o wartości 122 400zł netto, z terminem wykonania na koniec lipca 2011 roku, w V etapie – parapety wewnętrzne, posadzki i instalację CO o wartości 171 350zł netto, z terminem wykonania na koniec sierpnia 2011 roku, w VI etapie – docieplenie dachu, elewację budynku i instalację wod.-kan. o wartości 119 600zł netto, z terminem wykonania na koniec września 2011 roku, w VII etapie – podbitka, tarket, glazura, osprzęt elektryczny, kotłownia i grzejniki, panele oraz sufity G-K I piętra o wartości 294 100zł netto, z terminem wykonania na koniec października 2011 roku, w VIII etapie – stolarka drzwiowa, malowanie, lampy, biały montaż i winda osobowa o wartości 327 250zł netto, z terminem wykonania na koniec listopada 2011 roku.

/dowód: umowa o roboty budowlane z załącznikami, k. 50-59, 67-76; projekt budynku, k. 677-740/

W dniu 2 marca 2011 roku powód przystąpił do robót przygotowawczych, a następnie w dniu 14 marca 2011 roku do robót budowlanych.

/dowód: odpis dziennika budowy, k. 616-629/

W celu sfinansowania budowy (...) zawarła w dniu 18 maja 2011 roku z (...) S.A. z siedzibą w W. umowę kredytu inwestycyjnego, w ramach której bank udzielił pozwanej kredytu w kwocie 2 029 930zł, stawianego do dyspozycji pozwanej w ośmiu transzach, w formie przelewu na rachunki wystawców faktur w kwotach odpowiadających wartości netto robót określonych w ww. harmonogramie (§ 1 i 2). Przy tym, wypłata I transzy w wysokości 370 400zł nastąpić miała po ustanowieniu zabezpieczeń (w postaci ubezpieczenia spłaty kredytu, weksła in blanco, poręczenia wekslowego, klauzuli potrącenia wierzytelności do rachunku bankowego, przelewu wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia), udokumentowaniu przez pozwaną wniesienia wkładu własnego w wysokości 598 654,43zł oraz udokumentowaniu zapłaty podatku VAT od finansowanej faktury. Uruchomienie II transzy kredytu nastąpić miało po zapłacie przez pozwaną części podatku VAT, tak aby łączna kwota VAT zapłacona przez pozwaną wyniosła 129 600zł. Natomiast wypłata każdej kolejnej transzy nastąpić miała po stwierdzeniu przez pracownika banku lub zewnętrzną firmę specjalistyczną zgodności wykorzystania przez pozwaną dotychczas postawionych do jej dyspozycji transz kredytu z harmonogramem rzeczowo-finansowym inwestycji.

/dowód: umowa kredytu, k. 166-174, 346-350/

Tego samego dnia I. J. zawarła również z (...) S.A. umowę kredytu obrotowego, w ramach której bank udzielił pozwanej kredytu w kwocie 345 000zł na sfinansowanie kwoty podatku VAT od budowy domu opieki, którego wypłata nastąpić miała po spełnieniu warunków uruchomienia ww. kredytu inwestycyjnego, zapłacie przez pozwaną kwoty VAT od finansowanych faktur budowlanych w łącznej wysokości 129 600zł, ustanowieniu zabezpieczeń (w postaci ubezpieczenia spłaty kredytu, weksła in blanco, poręczenia wekslowego, klauzuli potrącenia wierzytelności do rachunku bankowego, przelewu wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia), otwarciu rachunku bieżącego pomocniczego (wydzielonego), na który kierowane będą zwroty podatku VAT z Urzędu Skarbowego, złożeniu dyspozycji blokady środków na rachunku, złożenia oświadczenia o poddaniu się egzekucji.

Jednocześnie przewidziano, że spłata kapitału kredytu następować będzie za zwrotu podatku VAT przez Urząd Skarbowy.

/dowód: umowa kredytu obrotowego, k. 555-563/

W dniu 28 kwietnia 2011 roku inspektor nadzoru inwestorskiego potwierdził wykonanie zbrojenia nad parterem i w dniu 18 maja 2011 roku Z. I. wystawił fakturę VAT nr (...) z tytułu wykonania stanu zerowego i parteru budynku na kwotę 370 400zł netto oraz 85 192zł podatku VAT, z terminem zapłaty w dniu 9 czerwca 2011 roku.

W związku z wystawieniem powyższej faktury, w celu zapłaty podatku VAT w dniach 17-18 maja 2011 roku na osobiste konto bankowe pozwanej A. C., E. K. oraz J. Ś. przelali tytułem pożyczki łącznie 40 000zł, a pozwany przelał kwotę 50 000zł, po czym w dniu 18 maja 2011 roku I. J. przelała kwotę 85 500zł z konta osobistego na swoje konto firmowe. Następnie po wpłynięciu ww. kwoty, z konta firmowego przelała w dniu 19 maja 2011 roku powodowi kwotę 50 000zł za VAT z faktury (...). Dnia 19 maja 2011 roku pozwana wpłaciła również na swoje konto osobiste kwotę 40 000zł, którą następnie przelała na swoje konto firmowe, a z niego tego samego dnia przelała na rachunek powoda kwotę 35 192zł tytułem dopłaty do podatku VAT z faktury nr (...).

Z. I. w dniu 19 maja 2011 roku dokonał wypłaty z rachunku prywatnego kwoty 30.000 zł.

Po zapłacie przez pozwaną kwoty należnego podatku VAT na rachunek bankowy powoda, bank kredytujący inwestycję przelał w dniu 25 maja 2011 roku na rachunek firmowy I. J. kwotę 370 400zł i tego samego dnia pozwana przelała tą kwotę powodowi na jego rachunek firmowy.

Następnie w dniu 1 czerwca 2011 roku I. J. wpłaciła na swój rachunek bankowy kwotę 45 000zł, po czym w dniu 6 czerwca 2011 roku przelała kwotę 40 000zł na konto bankowe pozwanego.

W dniu 10 czerwca 2011 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) z tytułu wykonania piętra budynku na kwotę 348 380zł netto oraz 80 217,40zł podatku VAT, z terminem zapłaty w dniu 30 czerwca 2011 roku. Po wystawieniu przedmiotowej faktury, D. J. w dniu 20 czerwca 2011 roku przelał ze swojego konta na rachunek firmowy pozwanej kwotę 40 600zł, a pozwana w dniu 21 czerwca 2011 roku przelała z konta firmowego na rachunek powoda kwotę 44 600zł tytułem podatku VAT z faktury VAT nr (...).

Tego samego dnia Z. I. przelał na swój prywatny rachunek bankowy kwotę 40 000zł i w dniu 22 czerwca 2011 roku wypłacił z tego rachunku kwotę 45 000zł.

W dniu 22 czerwca 2011 roku I. J. wpłaciła na swoje konto kwotę 22 000zł, po czym w dniu 23 czerwca 2011 roku przelała kwotę 10 100zł na rzecz E. K. tytułem spłaty pożyczki.

W dniu 28 czerwca 2011 roku bank kredytujący inwestycję przelał na konto firmowe pozwanej kwotę 348 380zł z tytułu udzielonego kredytu oraz kwotę 35 527,40zł z tytułu kredytu obrotowego. Kwoty te pozwana przelała z kolei w dniu 29 czerwca 2011 roku na rachunek powoda tytułem należności z ww. faktury. Natomiast w dniu 30 czerwca 2011 roku wpłaciła na swój rachunek bankowy kwotę 14 000zł.

W dniu 16 lipca 2011 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) z tytułu wykonania dachu, instalacji elektrycznej i okien PCV na kwotę 217 450zł netto oraz 50 013,50zł podatku VAT, z terminem zapłaty w dniu 31 lipca 2011 roku. W dniu 28 lipca 2011 roku pozwana przelała na rachunek bankowy powoda kwotę 217 450zł, po uprzednim uznaniu rachunku w tej kwocie z tytułu kredytu oraz kwotę 50 013,50zł, po uprzednim uznaniu rachunku w tej kwocie z tytułu kredytu obrotowego.

W dniu 16 sierpnia 2011 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) z tytułu wykonania tynków wewnętrznych na kwotę 122 400zł netto oraz 28 152zł podatku VAT, z terminem zapłaty w dniu 1 września 2011 roku. W związku z powyższym bank kredytujący inwestycję przelał w dniu 1 września 2011 roku na konto firmowe pozwanej kwotę 122 400zł oraz kwotę 28 152zł, pozwana zaś w dniu 2 września 2011 roku dokonała zapłaty ww. kwot na rachunek bankowy powoda.

W dniu 19 września 2011 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) z tytułu wykonania izolacji, parapetów wewnętrznych, posadzek i instalacji CO na kwotę 171 350zł netto oraz 39 140,50zł podatku VAT, z terminem zapłaty w dniu 3 października 2011 roku. W dniu 4 października 2011 roku pozwana przełała na rachunek bankowy powoda kwotę 171 350zł, po uprzednim uznaniu rachunku w tej kwocie z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz kwotę 39 410,50zł, po uprzednim uznaniu rachunku w tej kwocie z tytułu kredytu obrotowego.

Następnie w dniu 14 października 2011 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) z tytułu wykonania docieplenia dachu, elewacji budynku i instalacji wod.-kan. na kwotę 119 600zł netto oraz 27 508zł podatku VAT, z terminem zapłaty według umowy. W dniu 31 października 2011 roku bank kredytujący inwestycję dokonał przelewu na rachunek bankowy pozwanej w/w kwot i tego samego dnia pozwana wpłaciła na rachunek bankowy powoda wskazane kwoty z tytułu ww. faktury.

Kolejną fakturę VAT nr (...) z tytułu wykonania robót wykończeniowych budowlanych i sanitarnych na kwotę 294 100zł netto oraz 67 643zł podatku VAT powód wystawił w dniu 23 listopada 2011 roku. W dniu 2 grudnia 2011 roku pozwana dokonała przelewu na rachunek bankowy powoda kwoty 294 100zł, po uprzednim uznaniu rachunku w tej kwocie z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz kwoty 67 643zł, po uprzednim uznaniu rachunku w tej kwocie z tytułu kredytu obrotowego.

Natomiast w dniu 27 grudnia 2011 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) z tytułu wykonania robót wykończeniowych budowlanych i sanitarnych na kwotę 327 250zł netto oraz 75 267,50zł podatku VAT. W dniu 30 grudnia 2011 roku bank kredytujący inwestycję przełał na konto firmowe pozwanej kwotę 327 250zł oraz kwotę 75 267,50zł i w dniu 2 stycznia 2012 roku powód otrzymał od pozwanej na rachunek bankowy ww. kwoty.

/dowody: faktury VAT, k. 89-96, 110-111; potwierdzenie przelewu k. 108-109; wyciągi z rachunku bankowego powoda, k. 97-107, 233-234; zestawienie operacji, k. 175-192, 335-345; przesłuchanie pozwanej I. J., k. 250-251, e-protokół z dnia 13.05.2016 r.; przesłuchanie pozwanego D. J., k. 251-252, e-protokół z dnia 13.05.2016 r. /

W grudniu 2011 roku I. J. uzyskała dwa kredyty w Banku (...) S.A. w łącznej kwocie 100 000zł, ze środków z nich pochodzących sfinansowała wyposażenie domu opieki.

/dowody: umowa o kredyt z dnia 09.12.2011 r., k. 537-545; umowa o kredyt z dnia 21.12.2011 r., k. 546-554; przesłuchanie pozwanej I. J., k. 250-251, e-protokół z dnia 13.05.2016 r.; przesłuchanie pozwanego D. J., k. 251-252, e-protokół z dnia 13.05.2016 r. /

W dniu 16 grudnia 2011 roku Z. I. zakończył prace budowlane i w tym dniu oświadczył, że obiekt wykonany został zgodnie z projektem i pozwoleniem na budowę.

/dowody: odpis dziennika budowy, k. 616-629; oświadczenie, k. 630; zeznania świadka F. A., k. 663-665; zeznania świadka M. I., k. 666-668; zeznania świadka P. P., k. 668-671/

Budynek domu opieki nie został jednak formalnie odebrany, mimo telefonicznych wezwań pozwanych skierowanych do powoda. Jednocześnie, w związku z koniecznością przeniesienia pensjonariuszy do nowego domu opieki, w styczniu 2012 roku D. J. zgłosił budynek do nadzoru budowlanego celem uzyskania pozwolenia na użytkowanie.

/dowody: przesłuchanie powoda Z. I., k. 247-250, e-protokół z dnia 13.05.2016 r.; przesłuchanie pozwanej I. J., k. 250-251, e-protokół z dnia 13.05.2016 r.; przesłuchanie pozwanego D. J., k. 251-252, e-protokół z dnia 13.05.2016 r.; zeznania świadka F. A., k. 663-665; zeznania świadka M. I., k. 666-668; zeznania świadka P. P., k. 668-671/

Począwszy od stycznia 2012 roku Z. I. wzywał pozwanych do spotkania, domagając się zapłaty kwoty 200 000zł za dodatkowe roboty budowlane, w tym za przeszklone drzwi przeciwpożarowe, które powód zamontował w budynku. Powód często dzwonił do pozwanych, przyjeżdżał do ich do domu, domagając się dalszej zapłaty.

W sprawie dodatkowego wynagrodzenia powód pojawił się też w dniu 6 marca 2012 roku w biurze pozwanej w domu opieki. Wówczas I. J. na żądanie Z. I. sporządziła oświadczenie, w którym zobowiązała się do zwrotu kwoty 200 000zł po usunięciu wad budynku, wymieniając wejście do budynku (próg, wycieraczka), cokół dookoła budynku (wykonanie), tynk, ściana szczytowa północna, ściana przy windzie, niesprawne baterie w umywalkach. Na żądanie Z. I. pozwana dopisała, że odda pieniądze do 30 marca 2013 roku i że co miesiąc zobowiązuje się pokryć odsetki od pozostającej sumy 8,26.

Po złożeniu przez pozwaną powyższego oświadczenia, pod dokumentem podpisał się również D. J., chcąc unaoczniczonie że nie pozostawia jej samej z problemami.

/dowody: przesłuchanie pozwanej I. J., k. 250-251, e-protokół z dnia 13.05.2016 r.; przesłuchanie pozwanego D. J., k. 251-252, e-protokół z dnia 13.05.2016 r.; zeznania świadka A. T. (1), k. 607-610; oświadczenie z dnia 06.03.2012 r., k. 12-13/

W piśmie z dnia 22 marca 2012 roku I. J. wezwała Z. I. do przystąpienia w dniu 31 marca 2012 roku do odbioru wykonanych robót budowlanych, zastrzegając że w przypadku niestawiennictwa wykonawcy lub jego należycie umocowanego przedstawiciela protokół odbioru zostanie sporządzony i podpisany jednostronnie.

/dowód: wezwanie z dnia 22.03.2012 r., k. 18, 564/

Po otrzymaniu powyższego, Z. I. wystosował do I. J. w dniu 29 marca 2012 roku pismo, w którym: a) zawarł oświadczenie iż wypowiada pozwanej pożyczkę o łącznej wysokości 200 000zł udzieloną pozwanej w 2011 roku w kilku ratach, począwszy od maja do grudnia, potwierdzoną pismem z dnia 6 marca 2012 roku, oprocentowaną w wysokości 8,26% w stosunku rocznym począwszy od dnia 06.03.2012 roku i wezwał, aby w ciągu sześciu tygodni od otrzymania ww. pisma pozwana zwróciła powodowi wyżej wskazaną kwotę pożyczki, powiększoną o wskazane wyżej oprocentowanie. Pismo to odebrane zostało przez córkę pozwanej w dniu 2 kwietnia 2012 roku.

Tego samego dnia pełnomocnik powoda wystosował do I. J. pismo, w którym wskazano, iż wybudowany obiekt został wydany inwestorowi w grudniu 2011 roku, kiedy to roboty budowlane zostały zakończone i w praktyce zostały przez inwestora odebrane, w związku z czym powód odmawia stawienia się na odbiór prac budowlanych wyznaczany przez pozwaną.

/dowody: pismo z dnia 29.03.2012 r., k. 16-17, 565-566; pismo powoda z dnia 29.03.2012 r., k. 14; potwierdzenie nadania i odbioru, k. 15/

W dalszej korespondencji stron, I. J. zaprzeczyła temu aby ona bądź jej mąż zawierali z powodem umowy pożyczki oraz podtrzymywała wezwanie do stawienia się powoda na odbiór wykonanych prac budowlanych, wskazując iż dotychczas nie dokonano protokolarnego bezusterkowego odbioru końcowego prac budowlanych z uwagi na istnienie wad, wskazanych w piśmie z dnia 6 marca 2012 roku.

W dniu 31 marca 2012 roku z udziałem pozwanych, A. T. (1) oraz L. S. posiadającej uprawnienia budowlane, spisany został protokół odbioru końcowego robót budowlanych, w którym zamawiający zgłosił wobec wykonawcy szereg zastrzeżeń co do zleconych robót budowlanych. W piśmie z dnia 20 kwietnia 2012 roku I. J. wezwała Z. I. do należytego zakończenia robót budowlanych i zapłaty kary umownej w kwocie 344 242,63zł.

Z. I. uznał te żądania za nieuzasadnione.

/dowody: pismo z dnia 03.04.2012 r., k. 19-22; pismo z dnia 20.04.2012 r., k. 23-25; protokół odbioru końcowego z dnia 31.03.2012 r. z załącznikami, k. 193-224, 351-354; zeznania świadka A. T. (1), k. 607-610; zeznania świadka L. S., k. 638-640, pismo z dnia 09.05.2012 r. z potwierdzeniem nadania i odbioru, k. 26-29/

W kwietniu 2013 roku I. J. ponownie wezwała powoda do usunięcia wad budynku, na co Z. I. wskazał iż uprzednio konieczne jest wykonanie oględzin obiektu, wykonanie inwentaryzacji i opisu ewentualnych wad i usterek. W dniu

25 kwietnia 2013 roku z udziałem powoda i pozwanej sporządzony został protokół z przeglądu gwarancyjnego, w którym dokonano spisu usterek w budynku domu opieki i powód zobowiązał się przedstawić do dnia 6 maja 2013 roku harmonogram prac poprawkowych. Powód nie przystąpił jednak do wykonania prac poprawkowych i w maju oraz październiku 2013 roku pozwana zleciła firmie zewnętrznej wykonanie cokołu domu opieki oraz poprawienie montażu pompy obiegowej.

/dowody: pismo z dnia 05.04.2013 r., k. 570; pismo z dnia 17.04.2013 r., k. 567; pismo z dnia 19.04.2013 r., k. 568; protokół z dnia 25.04.2013 r., k. 569, faktury VAT, k. 579-580; przesłuchanie pozwanej I. J., k. 250-251, e-protokół z dnia 13.05.2013 r.; przesłuchanie pozwanego D. J., k. 251-252, e-protokół z dnia 13.05.2013 r./

W dniu 19 kwietnia 2013 roku I. J. wniosła do Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie pozew przeciwko Z. I. o zapłatę kwoty 31 534,88zł kary umownej z tytułu zwłoki w wykonaniu umowy o roboty budowlane. Postępowanie nie zostało do chwili obecnej prawomocnie zakończone.

/dowody: kopia pozwu, k. 438-452; kopia nakazu zapłaty, k. 453; kopia postanowienia, k. 454; kopia sprzeciwu od nakazu zapłaty z załącznikami, k. 455-477; kopia wniosku o przywrócenie terminu, k. 478-490, kopia postanowienia, k. 491-492, 493-496; zawiadomienia, k. 497-498; obwieszczenie, k. 499; postanowienie, k. 500/

W 2010 roku łączny dochód pozwanych wyniósł około 228 000zł, natomiast w 2011 roku - około 164 000zł.

/dowody: zeznania PIT-36, k. 520-525, k. 527-531; informacja PIT/B, k. 532/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dokumenty, których prawdziwość i autentyczność nie była kwestionowana przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się także na zeznaniach świadków A. T. (1) i L. S., które są wewnętrznie spójne i korelują z wiarygodnymi zeznaniami pozwanych.

Analizując zeznania świadków F. A., M. I. oraz P. P. Sąd uznał, iż nie zasługują na wiarę w zakresie w jakim odnoszą się do udzielenia pozwanym przez powoda pożyczki. W tej mierze mają one bowiem ogólny charakter i w istocie opierają się na relacjach powoda, którego zeznania z przyczyn, o których mowa poniżej uznano za niewiarygodne.

Odnosząc się z kolei do zeznań świadka M. D. Sąd miał na uwadze bliską relację świadka z powodem i widoczną tendencję do przedstawiania opisywanych przez świadka zdarzeń zgodnie z interesem procesowym powoda. Ponadto wskazać należy, iż zeznania świadka co do udzielenia pozwanym pożyczki są wewnętrznie niespójne i zmienne (np. świadek będąc przesłuchiwaną po raz pierwszy twierdziła, iż jesienią 2011 roku kwota 50 000zł miała być pożyczona pozwanym w kilku transzach, by później zeznać że była to jedna transza), a ich wiarygodność co do celu pożyczek podważają dokumenty bankowe przedstawione przez pozwanych. W szczególności, świadek twierdziła że pozwany zwrócił się o pożyczkę w kwocie 85 000zł celem zapłaty podatku VAT oraz że kwota ta została pożyczona w okresie ok. 18-19 maja 2011 roku. Tymczasem z zestawień operacji na rachunkach bankowych wynika, że już na dzień 18 maja 2011 roku pozwana dysponowała środkami w kwocie ponad 90 000zł oraz że ich źródłem były pożyczki udzielone przez A. C., E. K. oraz J. Ś. (łącznie w kwocie 40 000zł), a także przelew pozwanego w kwocie 50 000zł. Co do pożyczek przewyższających 130 000zł świadek twierdziła, iż były udzielane celem sfinansowania dokończenia budowy domu opieki, a tymczasem pozwani przedstawiając umowy kredytowe wykazali iż posiadali zapewnione źródła finansowania tej inwestycji. Świadek różnie też opisywała źródło pochodzenia pożyczanych pieniędzy, początkowo wskazując iż pochodziły one z oszczędności ze sprzedaży działek i z kredytu na rachunku bieżącym, a później – iż to pozwani dokonywali wpłat na konto firmowe powoda za faktury za roboty budowlane, po czym pieniądze te były przelewane na konto prywatne powoda i pożyczane pozwanym.

Zeznania pozwanych Sąd ocenił zaś jako zasadniczo wiarygodne, jako że były one spójne, logiczne i pokrywały się ze złożonymi do akt sprawy dokumentami i zeznaniami świadków A. T. (1) i L. S., a w części korelowały z nimi również

zeznania świadka F. A., który wskazał, że strony prowadziły rozmowy o rozliczeniach w związku z wykonywaniem robót dodatkowych.

Oceniając zeznania powoda, Sąd uznał, że nie zasługują na wiarę twierdzenia powoda co do łączącej go z pozwanymi umowy pożyczki w kwocie 200 000zł. Pozwani przeczyli tej okoliczności, a powód nie dysponował dowodem zawarcia umowy pożyczki i wykonania jej przez siebie (tj. przekazania pozwanym w/w sumy). Zasady doświadczenia życiowego sprzeciwiają się uznaniu za wiarygodne twierdzeń, iż pożyczki opiewające na tak znaczną kwotę miałyby być udzielane bez zawarcia umowy w formie pisemnej, szczególnie, gdy stroną umowy jest osoba mająca od wielu lat status przedsiębiorcy i gdy zawiera ją z osobą, z którą jednocześnie łączą ją inne rozliczenia, wynikające z umowy o roboty budowlane. Nawet jeśli sama umowa nie została spisana, logicznym jest oczekiwanie by strony dążyły w inny sposób do potwierdzenia faktu jej zawarcia i wykonania, czy to poprzez pokwitowanie otrzymania środków przez pożyczkobiorcę czy to poprzez udokumentowanie ich przekazania przez pożyczkodawcę np. dyspozycją przelewu bankowego z określonym tytułem transakcji. W realiach niniejszej sprawy żadna z w/w czynności nie została dokonana, mimo iż – jak twierdził powód – czterokrotnie w okresie od maja do listopada 2011 roku przekazywał pozwanym znaczne sumy pieniędzy. Powód nie przedstawił choćby własnych notatek odnoszących się do pożyczek, a zwykle osoba pożyczająca tak znaczne sumy pieniędzy w dłuższym okresie czasu na bieżąco odnotowuje to komu, ile, na jak długo i na jakich warunkach pożyczyla. Opisywane przez powoda jego zachowania (przekazywanie w gotówce bez żadnego pokwitowania kolejnych pożyczek) ocenić należy jako irracjonalne, jeśli zważyć, iż powód znał złą sytuację finansową pozwanych (zobowiązania kredytowe, brak środków na sfinansowanie Vat-u, odmowna decyzja ZUS co do zwrotu Vat-u), miał możliwość wywarcia na pozwanych nacisku i spowodowania sporządzenia przez nich pokwitowania czy spisania umowy (poprzez odmowę udzielenia kolejnej pożyczki, po którą zwracać się mieli do niego pozwani), a dodatkowo iż powód jest przedsiębiorcą, nawykłym do dokumentowania czynności i świadomym ewentualnych trudności w dochodzeniu wierzytelności, a jego partnerka życiowa jest księgową. Nie znalazła potwierdzenia w materiale dowodowym teza powoda, iż pozwani domagali się przekazywania im gotówki i nie życzyli sobie rozliczeń za pośrednictwem systemu bankowego, skoro na rachunku bankowym pozwanej odnotowano przelewy od członków jej rodziny i znajomych – oznacza to, iż powód także mógłby w tej formie przekazać pozwanej pożyczane pieniądze. Przedstawione przez pozwanych dokumenty przeczą także twierdzeniom powoda, iż pozwana potrzebowała pożyczyc pieniądze od powoda na sfinansowanie zapłacenia Vat-u czy prac budowlanych, gdyż pozwani wykazali iż mieli zapewnione źródła finansowania tych wydatków. Dodatkowo Sąd zauważa, iż powód zaniechał udowodnienia szeregu swoich twierdzeń, np. co do tego, iż występował do banku kredytującego pozwaną z pisemną informacją o zgodzie na niezapłacenie mu przez I. J. części należności ujętej w fakturze, stanowiącej podatek Vat (a okoliczność ta mogłaby być pomocna dla weryfikacji odmiennych twierdzeń stron), iż posiadał środki ze sprzedaży należących do niego nieruchomości aby pożyczyc je pozwanym, iż ustalone w oświadczeniu z marca 2012 roku odsetki są co do wysokości zgodne z oprocentowaniem kredytu powoda na rachunku bieżącym. Symptomatyczny jest również brak spójności zeznań powoda, który nie potrafił w prosty i zrozumiały sposób wyjaśnić okoliczności udzielenia pożyczki, scharakteryzować warunków jej udzielenia, a nawet wskazać osoby uważanej przez siebie za dłużnika (tu: przyczyny wystosowania oświadczenia o wypowiedzeniu wyłącznie do pozwanej), podczas gdy umowa miała łączyć osoby dość dobrze się znające, pozostające w stosunkach towarzyskich i relacjach gospodarczych i dotyczyć kwot dość znacznej wysokości. Przeciwno wiarygodności relacji powoda przemawia także to, iż w toku postępowania odmiennie opisuje on podstawowe warunki umowy. Przykładowo, w uzasadnieniu pozwu mowa jest o pożyczce udzielonej I. J., w piśmie procesowym z dnia 3 października 2012 roku mowa jest zaś o pożyczce udzielonej pozwanym I. J. i D. J. – nie sposób zaś przyjąć by pożyczkodawca nie wiedział komu pożyczyc pieniądze. Z kolei okoliczności sporządzenia oświadczenia z dnia 6 marca 2012 roku przedstawione przez powoda pozostają w sprzeczności z wiarygodną wersją pozwanych, która dodatkowo znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadków A. T. (1) i L. S.. Powyższy brak spójności twierdzeń powoda oraz ich sprzeczność z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oraz z pozostałym uznanym za wiarygodny materiałem dowodowym skutkowałą uznaniem zeznań powoda za niewiarygodne.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu, jako nieudowodnione.

W rozpoznawanej sprawie powód dochodził zapłaty kwoty 201 946,19zł, twierdząc, iż udzielił pozwanej, za wiedzą i zgodą jej męża, pożyczki w łącznej wysokości 200 000zł, wypłaconej w kilku ratach w okresie od maja 2011 roku do grudnia 2011 roku i oprocentowanej w wysokości 8,26% w stosunku rocznym.

Na wstępie należy więc wskazać, iż w procesie o wykonanie zobowiązania z umowy pożyczki powód jest zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę pożyczki, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i co do tych faktów obowiązany jest wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne.

Niedopuszczalne jest przerzucanie ciężaru dowodu owych okoliczności (ściśle: okoliczności przeciwnych do twierdzeń powoda) na pozwanych. Obowiązek udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy ustanawia art. 6 k.c. i jako podstawowy przepis w tym przedmiocie, stosowany w postępowaniu sądowym, pozostaje w ścisłym związku i tłumaczony jest w powiązaniu z przepisami kodeksu postępowania cywilnego normującymi reguły dowodzenia. W procesie cywilnym strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Niewątpliwie należą do nich w sprawach o zwrot kwoty pożyczki – fakt zawarcia umowy pożyczki oraz wysokość i w konsekwencji obowiązek zwrotu kwoty otrzymanej z tego tytułu. Podkreślić wyraźnie należy, że reguły rozkładu ciężaru dowodu, stosowane przez sąd w fazie wyrokowania, mają fundamentalne znaczenie dla dokonania prawidłowej oceny wykonania przez każdą ze stron obowiązku dowodzenia w zakresie przesłanek uzasadniających roszczenie lub zwalniających stronę pozwaną od konieczności jego spełnienia. W pierwszej kolejności obowiązkiem sądu jest ustalenie, czy strona inicjująca proces wykazała okoliczności faktyczne, których zaistnienie determinuje możliwość jego skutecznego wpisania (subsumcji) w odpowiednią podstawę prawną. Jeśli ustalenia takiego dokonać nie można, to fakt ten samoistnie niweczy zasadność powództwa i to niezależnie od tego, czy pozwany z kolei udowodnił podstawy faktyczne przyjętej linii obrony czy też nie. Innymi słowy, jeżeli nie można stwierdzić, że powód udowodnił podstawy faktyczne swego żądania, powództwo zostanie oddalone i to niezależnie od tego, czy pozwany z kolei udowodnił podstawy faktyczne przyjętej linii obrony. Ujemne dla pozwanego skutki procesowe jego bezczynności, bądź niejako nieudolności procesowej aktualizują się tylko w przypadku, gdy dowody statuujące jego odpowiedzialność, skutecznie przeprowadzi przeciwnik procesowy.

W niniejszej sprawie Z. I. nie wykazał, pomimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu (art. 6 k.c. w zw. z art. 720§1 kc), że z pozwaną lub pozwany łączyła go umowa pożyczki kwoty 200 000zł. Dowodem na zawarcie przez strony takiej umowy nie jest z pewnością, dołączone do pozwu, oświadczenie o wypowiedzeniu pożyczki wraz z wezwaniem do jej zwrotu, które stanowi jedynie potwierdzenie tego, że powód złożył oświadczenie skierowane do pozwanej o wskazanej w nim treści. Zawarcia umowy pożyczki nie potwierdza również – o czym szerzej w dalszych rozważaniach – oświadczenie pozwanych z dnia 6 marca 2012 roku. Wobec stanowiska pozwanych, przeczących zawarciu umowy pożyczki, a także przy uwzględnieniu iż strony łączyła umowa o roboty budowlane, przedstawione przez powoda dokumenty prywatne nie stanowiły wystarczających dowodów potwierdzających, że strony łączył stosunek prawny o treści odpowiadającej umowie pożyczki.

Zgodnie z art. 720§2 k.c. umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. Przepis art. 720§2 k.c. nie zastrzega dla zawarcia umowy pożyczki formy pisemnej, a jedynie wymaga, aby w przypadku, gdy wartość pożyczki przenosi 500zł, została ona stwierdzona pismem. Sama umowa może być więc zawarta w formie dowolnej, nawet ustnie, fakt jej zawarcia powinien być natomiast potwierdzony pismem. Przy tym nie ma też żadnych formalnych przeszkód do pisemnego potwierdzenia umowy po jej zawarciu, skoro brak stosownego dokumentu nie powoduje nieważności umowy (zob. wyrok SA w Warszawie z dnia 25.04.2014 r., VI ACa 719/13, LEX nr 1504540; a także wyrok SA w Łodzi z dnia 16.04.2014 r., I ACa 1332/13, LEX nr 1466835). Na gruncie art. 246 k.p.c. należy z kolei wskazać, że przepis ten, przewidujący zakaz dopuszczania dowodów ze źródeł osobowych w sytuacji wymogu formy pisemnej ad probationem, dopuszcza jednocześnie wyjątki od tegoż zakazu. Jednym z nich jest, poprzez odesłanie do przepisów kodeksu cywilnego, istnienie pisma uprawdopodobniającego fakt zawarcia umowy.

W myśl zaś przepisu art. 74§1 i 2 k.c., zastrzeżenie formy pisemnej bez rygoru nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Jednakże, mimo niezachowania formy pisemnej, przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. Wymaganie istnienia uprawdopodobnienia na piśmie faktu dokonania czynności prawnej jest traktowane w orzecznictwie liberalnie. Przyjmuje się, że początkiem dowodu na piśmie, czyli dokumentem wykazującym, iż czynność została dokonana, może być każdy dokument, którego treść bezpośrednio lub pośrednio wskazuje na fakt dokonania czynności. Może to być dokument prywatny albo urzędowy, list, dowód wpłaty, wycinek prasowy, wydruk komputerowy, telefaksowy, telegram itp. (wyr. SN z dnia 29 września 2004 r., II CK 527/03, Lex nr 174143; por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.10.2009 r., V CSK 109/09; LEX nr 688046). Przedstawione oświadczenie o wypowiedzeniu pożyczki wraz z wezwaniem do jej zwrotu oraz pismo z dnia 6 marca 2012 roku można ujmować w kategorii pisma, o którym mowa w art. 74§2 k.c., stwarzającego podstawy do przypuszczeń, że określona czynność prawna została dokonana. Z tych przyczyn Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania stron na okoliczność ustalenia faktu zawarcia umowy przez strony i jej treści. Dowody te okazały się jednak niewystarczające dla wykazania faktu zawarcia przez strony umowy pożyczki kwoty 200 000zł. Jak wyżej wskazano, powód oraz świadek M. D. nie wskazali spójnej, jednej wersji zdarzeń co do okoliczności udzielenia pożyczki i warunków umowy. Zeznania pozostałych wnioskowanych przez powoda świadków w tej mierze ograniczały się do ogólnikowego relacjonowania zasłyszanych od powoda informacji że strony łączy umowa pożyczki. Sąd stoi na stanowisku, iż brak wiedzy świadka M. I. o przedmiocie postępowania jest okolicznością przemawiającą przeciwko wiarygodności relacji powoda. Uwzględniając bowiem fakt, iż świadek jest synem powoda, że razem z powodem pracował na budowie domu opieki zleconej przez pozwaną i że powód już około września 2011 roku miał podstawy by obawiać się o terminowość zwrócenia mu przez pozwaną/pozwanych kwoty przekraczającej 100 000zł, należałoby oczekiwać że powód opowie synowi o problemie z odzyskaniem pożyczonych pieniędzy czy wręcz iż w obecności świadka będą toczyć się rozmowy na temat zwrotu pożyczki. Przyczyny dla których Sąd nie dał wiary relacjom powoda i świadka M. D. co do zawarcia umowy pożyczki, uznając je za sprzeczne z zeznaniami pozwanych i świadka A. T. (1), treścią dokumentów obrazujących źródła finansowania inwestycji pozwanej oraz z regułami doświadczenia życiowego, przedstawione zostały w części wstępnej uzasadnienia. Nie powielając owych argumentów, Sąd podkreśla jedynie, iż rozstrzygające znaczenie przy ocenie przeciwstawnych relacji stron ma to, iż powód nie dysponuje dokumentem stwierdzającym zawarcie umowy pożyczki, jej treść i fakt wykonania jej przez siebie. Zaniechanie uzyskania pokwitowania owych zdarzeń, odnoszących się do kwot przekraczających zwykle pożyczki udzielane między znajomymi, jest okolicznością przemawiającą przeciwko uznaniu twierdzeń powoda za wiarygodne, szczególnie iż powód jest przedsiębiorcą i powinien wykazywać wyższą świadomość prawną.

Wbrew twierdzeniom powoda, oświadczenie z dnia 6 marca 2012 roku nie może być traktowane jako dokument potwierdzający fakt zawarcia i wykonania opisywanej przez powoda umowy pożyczki. Treść oświadczenia jest bowiem niejednoznaczna, nie pada w nim stwierdzenie o istnieniu umowy pożyczki, o wcześniejszym pożyczaniu od powoda pieniędzy i o zobowiązaniu się do zwrotu pożyczki. Powód i pozwani przedstawiali zupełnie odmienne interpretacje treści omawianego oświadczenia, przy czym żaden inny dowód, poza dowodem z przesłuchania stron, nie był pomocny dla ustalenia okoliczności sporządzenia oświadczenia, zamiarów stron i poczynionych przez nich stron (świadek A. T. nie uczestniczyła bowiem przy jego sporządzaniu). W konsekwencji, Sąd dysponował jedynie zeznaniami powoda i pozwanych co do okoliczności sporządzenia oświadczenia i znaczenia stwierdzeń w nim zawartych. Sąd zauważa, iż owa niejednoznaczność treści oświadczenia z dnia 6 marca 2012 roku jest okolicznością obciążającą powoda, na którym spoczywał ciężar wykazania zawarcia umowy pożyczki, jej treści i wydania przedmiotu pożyczki. Obie konkurencyjne relacje stron co do treści ustaleń zamieszczonych w oświadczeniu z 6 marca 2012 roku są prawdopodobne (zobowiązanie zwrotu pożyczki i zobowiązanie dopłaty wynagrodzenia za roboty budowlane), przy czym – w ocenie Sądu – bardziej prawdopodobną jest relacja pozwanych. Wymaga na wstępie zaznaczenia, iż z przesłuchania powoda wynika, iż miał on w sposób milczący aprobować treść oświadczenia sporządzonego przez I. J. i D. J., przyjmując je od nich i nie zgłaszając zastrzeżeń co do jego treści. Takie zachowanie powoda niewątpliwie może być traktowane jako akceptacja oświadczeń pozwanych (art. 60 k.c.) i złożenie przez strony zgodnych oświadczeń

woli o treści utrwalonej w oświadczeniu. Przy takim założeniu, nie znajduje racjonalnego uzasadnienia to, z jakich przyczyn Z. I. nie zadbał by w treści oświadczenia zamieszczono sformułowania charakterystyczne dla relacji między pożyczkobiorcą a pożyczkodawcą (typu: oddam pożyczoną kwotę, zwrócę pożyczkę, zwrócę otrzymaną kwotę) i akceptował enigmatyczny zwrot „ustalona została kwota”. Zdaniem Sądu posłużenie się przez strony sformułowaniem o „ustalaniu” kwoty byłoby zbędne w razie zawarcia umowy pożyczki, przy której wysokość pożyczonej kwoty była od początku znana, a mogło być konieczne i adekwatne przy określaniu akceptowanej przez pozwanych dopłaty za wykonane przez powoda prace budowlane. Nadto, zauważalne jest, iż analizowane oświadczenie pisane było partiami, „na raty”, że po złożeniu podpisów dopisywano i podpisywano kolejne fragmenty – znacznie bardziej logiczne i prawdopodobne wyjaśnienie tej sytuacji przedstawili pozwani. Gdyby bowiem oświadczenie z dnia 6 marca 2012 roku miało służyć jedynie udokumentowaniu wcześniejszych ustaleń stron co do pożyczek udzielonych w 2011 roku, strony nie musiałyby na bieżąco uzgadniać warunków zapłaty, natomiast byłoby to spodziewane w razie ustalania dopłaty za roboty budowlane, znacząco modyfikującej treść zawartej między powodem a pozwaną umowy o roboty budowlane. Nie znajduje także innego racjonalnego wyjaśnienia niż powiązanie oświadczenia z dnia 6 marca 2012 roku z umową o roboty budowlane z dnia 18 lutego 2011 roku to, iż Z. I. oczekiwał i żądał sporządzenia oświadczenia wyłącznie od I. J.. Zdaniem Sądu, gdyby istotnie powód pożyczyl wcześniej pieniądze obojgu pozwany, niewątpliwie domagałby się zobowiązania do ich zwrotu od obojga pożyczkobiorców, a w niniejszej sprawie strony były zgodne co do tego, iż podpisanie analizowanego oświadczenia przez D. J. było jego własną inicjatywą, nie zaś wynikiem zabiegów powoda. Podobnie, powód nie potrafił przekonująco wytłumaczyć przyczyn, dla których – dysponując oświadczeniem obojga pozwanych i pożyczając wcześniej pieniądze obojgu pozwany – oświadczenie o wypowiedzeniu pożyczki i wezwanie do zwrotu pożyczki kierował wyłącznie do I. J.. Zdaniem Sądu, wyjaśnieniem tego postępowania jest łączenie przez powoda rozliczeń dotyczących kwoty 200 000zł z osobą I. J., jako strony umowy o roboty budowlane. Nielogiczne byłoby także postępowanie powoda, który tuż po ustaleniu z pożyczkobiorcami terminu zwrotu pożyczki na 30 marca 2013 roku, traktuje termin zwrotu pożyczki jako nieoznaczony i wypowiada umowę pożyczki na podstawie art. 723 k.c. pismem z dnia 29 marca 2012 roku – także i to zachowanie powoda sprzeciwia się przyjęciu, by oświadczenie z dnia 6 marca 2012 roku dotyczyło zobowiązania z umowy pożyczki. Tak argumentując, Sąd doszedł do przekonania, iż nie jest możliwe przeprowadzenie wykładni oświadczenia z dnia 6 marca 2012 roku w kierunku oczekiwanym przez powoda, tj. jako pisma pozwanych potwierdzającego udzielenie im przez powoda pożyczki w kwocie 200 000zł, a więc przedkładany przez powoda dokument nie jest wystarczający dla uwiarygodnienia relacji powoda w sposób umożliwiający uwzględnienie powództwa.

Ubocznie Sąd zauważa, iż nawet gdyby odmiennie ocenić zeznania stron i uznać omawiane oświadczenia za potwierdzające fakt zawarcia umowy pożyczki oraz przystąpienie przez D. J. do długu, powództwo nie mogłoby zostać uwzględnione. W oświadczeniu z dnia 6 marca 2012 roku obowiązek zwrotu kwoty 200 000zł został bowiem uzależniony od wcześniejszego wykonania przez powoda określonych prac budowlanych (usunięcia wad). Skoro powód przyjął ten dokument bez zastrzeżeń, uznać trzeba, iż strony zmodyfikowały warunki łączącej je umowy pożyczki i uzależniły obowiązek jej zwrotu od spełnienia warunku, a jest bezsporne iż warunek ten nie został dotąd spełniony (powód nie usunął wad wyszczególnionych w oświadczeniu), więc zobowiązanie pozwanych do zapłaty kwoty 200 000zł nie powstało – art. 89 kc.

Reasumując, Sąd uznał powództwo o zapłatę kwoty 200 000zł z odsetkami z tytułu umowy pożyczki za nieudowodnione, co skutkowało jest oddaleniem.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu jest art. 98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108§2 k.p.c. Na poniesione przez pozwanych koszty procesu składają się: uiszczona opłata sądowa od apelacji w wysokości 10 098zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w pierwszej instancji w kwocie 7 200zł (ustalone na podstawie §6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu), wynagrodzenie pełnomocnika procesowego za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym w kwocie 7 200zł (ustalone na podstawie §12 ust. 1 pkt 2 w zw. z §6 pkt 7 ww. rozporządzenia) oraz uiszczona opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.